

Topical issues of pedagogy

Collective monograph

RSCI / РИНЦ
Science Index

Editoria di Modena,
Roma, Italy
2019

Editoria di Modena, Roma, Italy

Topical issues of pedagogy

Reviewers:

Valeriy Okulich-Kazarin,

*Doctor of Educational Sciences, Professor Pedagogical University of Cracow
(Poland)*

Zharovtseva Tatyana Hryhorevna,

*Doctor of Educational Sciences, Professor
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*

Topical issues of pedagogy: Collective monograph. - Edizioni Magi, Roma, Italy, 2019. - 228 p.

ISBN 978-88-89655-13-5

Modern educational system is characterized by dramatic changes in all of its links, aimed at achieving a new quality of education. The concept of modernization of education and strategy define the main priorities of these changes - update the objectives and content of education, educational methods and technologies based on the latest achievements of science teaching and innovative approaches to improve it. The book This textbook contains material that reveals the reasons for the need of educational innovations and their implementation in a professional school in modern conditions; the basic concepts, theories and concepts on which they are based; the nature and patterns of pedagogical innovations.

Collective monograph is intended for politicians, scientists, entrepreneurs, teachers, postgraduate students, students, in the field of educational technology specialists.

ISBN 978-88-89655-13-5

© 2019 Copyright by Editoria di Modena

© 2019 Authors of the articles

ЗМІСТ

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У СВІТЛІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ. Турчинова Г. В.	4
ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ АНГЛОМОВНОЇ НОВОРІЧНОЇ ПІСНІ «JINGLE BELLS». Петько Л. В.	31
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ. Чернуха Н.М., Васильєва-Халатникова М.О., Співак Я.О., Токарук Л.В. ..	58
СТОРИТЕЛЛІНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ. Кравець Н. П.	80
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ. Матвієнко О. В.	103
ЦІННІСНИЙ КОНТЕКСТ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ. Комаровська О. А.	124
ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ. Безкоровайна О. В., Станіславчук Н. І.	146
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ГУМАННОСТІ В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ. Канішевська Л. В., Вишнівська Н. В.	167
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ. Кирилюк С. Д., Канішевська Л. В.	187
ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВЗАЄМОДІЇ «ПЕДАГОГИ-БАТЬКИ-ДІТИ». Сойчук Р. Л.	207

ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ АНГЛОМОВНОЇ НОВОРІЧНОЇ ПІСНІ «JINGLE BELLS»

Петько Людмила Василівна

к.пед.н., доцент кафедри іноземних мов

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (м. Київ)

Постановка проблеми та її актуальність. На сучасному етапі становлення Нової української школи, у навчальних програмах для закладів середньої освіти серед компетентнісного потенціалу кожної навчальної дисципліни чітко визначено другою компетентністю «*Спілкування іноземними мовами*», як от в навчальній програмі «Мистецтво» для 5–9 класів [20], що передбачає розвиток в учнів **уміння** сприймати твори мистецтва різних країн і народів та їхнього **ставлення**: пошанування культурного розмаїття, усвідомлення ширших можливостей у творчій діяльності зі знанням іноземних мов. Структура згаданої програми, забезпечуючи цілісність змісту мистецької освіти в основній школі, охоплює такі ключові естетичні категорії: види, жанри, стилі мистецтва. Своєю чергою, спільна тематика у програмі розподіляється кожного року на окремі теми варіативно, шляхом конкретизації змістового наповнення відповідно до специфіки кожного з блоків програми: предметів «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво» чи інтегрованого курсу «Мистецтво». Своєю чергою, основні види діяльності учнів на уроках охоплюють художньо-творче самовираження; сприймання, інтерпретацію та оцінювання художніх творів; пізнання явищ мистецтва й засвоєння відповідної мистецької термінології.

І все сказане вище повинен втілити у життя **УЧИТЕЛЬ**, підготовка якого покладена на заклади вищої освіти, у тому числі і на факультет мистецтв Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Лінгвосоціокультурний підхід у формуванні професійно орієнтованого інішомовного навчального середовища в умовах університету (ПОІНС) передбачає у процесі навчання студентів іноземної мови отримання ними знань через вивчення національно-культурної самобутності країни (країн), мова якої вивчається;

засвоєння культурної спадщини цих країн (країни); набуття вміння вибудовувати свою комунікативну поведінку з урахуванням особливостей і норм носіїв цієї культури, а також бути здатним до виконання різних комунікативних ролей у процесі міжособистісної взаємодії, професійній також, з іншими та оточуючим середовищем, демонструючи широкий вибір лінгвістичних засобів у процесі міжкультурної комунікації; може розглядатися як одна із умов мовної підготовки майбутнього педагога відповідно змісту його загальнопрофесійної підготовки.

Через що, у контексті сказаного, для виконання професійних завдань як от «подолання лінгвоетнічного бар'єру між комунікантами і забезпечення адекватного впливу текстів оригіналу...на адресатів» [8, с. 1] майбутньому вчителю треба оволодіти професійно спрямованою *соціокультурною компетентністю*. Тож ми підтримуємо тезу І. Ю. Голубь стосовно випереджаючої професіоналізації студентів, коли професійна підготовка студентів повинна стати невід'ємною складовою практичних занять з іноземної мови (ІМ) вже на початковому етапі навчання в умовах університету [8, с. 1].

До сказаного вище додамо, що розучування іншомовної пісні, ознайомлення з історією її написання дає можливість 1) розширити традиційні методи у навчанні ІМ у роботі учителя іноземної мови, музики, мистецтва, зарубіжної літератури та ін.; 2) іншомовна пісня розучується на базі автентичного тексту; 3) можливість виконання пісні на рідній мові (якщо існує її переклад або зробити конкурс на кращий переклад серед студентів/учнів); 4) з'ясування розбіжностей у перекладі тексту з мови оригіналу на рідну; 5) створюється професійно орієнтоване іншомовне навчальне середовище, в якому відбувається занурення студентів/учнів у музичну культуру тієї країни, твір якої вивчається; 6) мотивує студентів/учнів до вивчення іноземної мови; 7) студенти набувають практичного досвіду роботи з пісенним автентичним матеріалом; 8) студенти вивчають пісню оригінальною мовою, намагаючись самостійно демонструвати її учням; 9) поглиблюють свої культурнокраїнознавчий пізнання з історії, географії, традиції країни (звичаї, свята) традиції країни, мова якої вивчається, ознайомлення із творами

мистецтва та літератури, а також і етнокультурою, та ін.; 10) вивчення автентичної іншомовної пісні слугує розвитку здібностей і креативності особистості.

Тому, пропонуємо нашу інтерпретацію розучування пісні «**Jingle Bells**» англійською мовою зі студентами мистецьких спеціальностей, а також учителів ІМ, на прикладі загальної тематичної структури програми інтегрованого курсу «Мистецтво» [20], яка подана на табл. 1, і охоплює усі пропоновані теми.

Таблиця 1

Клас	Тема	Кількість годин на тиждень	
		Інтегрований курс «Мистецтво»	
		Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво
5	Види мистецтва	1	1
6	Жанри мистецтва	1	1
7	Мистецтво: діалог традицій і новаторства	1	1
		Інтегрований курс «Мистецтво»	
8	Мистецтво в культурі минулого	1	1
9	Мистецтво в культурі сучасності	1	1

Аналіз останніх публікацій. Слухаючи і співаючи улюблені новорічні пісні, святкуючи зустріч Нового року і різдвяні свята, не всі знають про «таїнство» їх народження, захоплюючи «історію життя», смисл (про який ми і не мали уяви!), що був закладений митцем у кожному такому музичному творі.

Так, доцільність використання музичного мистецтва у процесі навчання іноземної мови висвітлювалися М. В. Архіповою, Н. В. Шутовою [2] (музичне мистецтво і культура у навчанні ІМ), В. В. Рижовим (музично-семотична концепція навчання іноземним мовам), Л. П. Карпушиною [13], О. В. Ніколаєвою [23; 59] (етномузична освіта), тоді як методичний аспект використання іншомовного пісенного матеріалу у процесі навчання іноземної мови описували як вітчизняні, так і зарубіжні вчені (В. Ф. Аітова, В. М. Аітова [21], М. В. Архіпова [1], М. І. Беспала [3], Ж. Б. Варенінова [5; 6], Ю. В. Вольська [7], О. В. Гуревич [10], О. П. Карпіченкова [12],

І. В. Кобилянська [66]. З. М. Нікітенко [21], Л. І. Опришко [24], Н. М. Петровська [27], Л. В. Петько [30; 31; 33; 76; 77], З. В. Поленок [36], Г. С. Синькевич [39], Т. М. Судима [27], О. М. Фучила [44], Н. В. Шутова [2] та ін.).

Викладач музики, піаніст і саунд-інженер Лорд Вінетейро (Lord Vinheteiro) представив еволюцію різдвяної музики з 1500-х років до 21 століття в авторському попуррі для фортепіано [19], де на 1.20 хв. у його виконанні звучить одна з найпопулярніших американських пісень «Jingle Bells», яка за характером виконання (швидкий темп, уривчатість мелодії (стаккато) відразу порушує пасторальний настрій, навіяний попередніми мелодіями пісень.

До сьогодні точаться суперечки [55] з приводу належності «Jingle Bells» до різдвяних чи новорічних пісень. На наш погляд, тут немає предмета спору, через те, що за усіма канонами створення різдвяних пісень «Jingle Bells» до них не підпадає, тому що, першою чергою, «серед світових досягнень людського духу – духовна система, яку проявляють і виміри якої задають колядки та щедрівки. Ці святочні пісні, їх тексти є правдивими культурно-історичними документами. Вони заховують основний духовний, релігійний досвід, головні релігійні та релігійно-мітологічні ідеї, – досвід творчості / сакрального. У них проявлено вищі ідеали та показано культурно-історичні взірці. Ідейний зміст святочних пісень наповнює святочні форми обрядів (ритуалу), без такого змісту святочні форми – порожні» [40, р. 23] і «...головний мотив колядок – Почин Світа... На цій основі поставлено і з'ясовано проблему проявлення системності, багатовимірності та динаміки святочних пісень» [40, р. 23].

Тож і сама пісня «Jingle Bells» – це весела історія зимового катання на санях, де не міститься жодного посилання на свято Різдва, тобто не простежується релігійно-духовна спрямованість твору.

Пісня «Jingle Bells» одна із самих відомих американських пісень, яка отримала популярність не тільки в США, а й в усьому світі. На знак визнання цього досягнення, музикант Джеймс Лорд Пьєрпонт (рис. 1) був занесений у 1970 р. до Залу слави композиторів (м. Нью Йорк, 1969). Додамо, що із того

часу дотепер членами Songwriters Hall of Fame (SHOF) стали понад 450 музикантів.

Протягом новорічних свят пісня лунає багатьма мовами, включаючи українську (https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=7bx4S2YGS48), англійську (https://www.youtube.com/watch?time_continue=72&v=2tk9wuADoxA) [61], німецьку (https://www.youtube.com/watch?time_continue=42&v=cDdLOgJI30k), португальську [48], французьку (https://www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=V-PD5iz7qdE), румунську, китайську [69], шведську (<https://www.youtube.com/watch?v=hl4086p0CKQ>), норвезьку [51], корейську (https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=wopTy578UoA), іспанську (<https://www.youtube.com/watch?v=sCRBnJHZuio>), японську [64], російську (<https://www.youtube.com/watch?v=UCSuWwVpPc8>), канадська інтерпретація пісні [52], та датську (<https://www.youtube.com/watch?v=3SgeBE6zKHs>) і навіть у космосі (https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=RmsOmqf7Hso).

Пісня, яка принесла світове визнання американському композиторові Джеймсу Лорду Пьєрпонту (1822–1893), була написана у далекому 1850 р. і виконана на День Подяки у м. Саванна штату Джорджія (Savannah, Georgia) (рис. 2), де автор працював органістом в церкві, в якій служив його брат, а також Пьєрпонт виконував там обов'язки музичного директора і давав уроки співів. Додамо, що його батько – Бостонський пастор Преподобний Джон Пьєрпонт (John Pierpont), а мати – Мэри Шелдон Лорд (Mary Sheldon Lord), тоді як сам композитор пізніше став рідним дядьком засновника найбільшої у США фінансової імперії Джона Моргана.

Ще з дитинства у Джеймса Лорда Пьєрпонта залишилися позитивні емоції і приємні згадки про катання взимку на санях, яке було дуже популярним у м. Медфорд штату Массачусетс (Medford, Massachusetts), де оселилася сім'я, а батька було обрано міністром унітарної громади

(унітаріанство – теологічний рух у християнстві, який «обстоює думку про те, що Бог – єдина особа, а тому протистоїть тринітаріанству (вірі в Трійцю).

Рис. 1. Джеймс Лорд П'єрпонт.

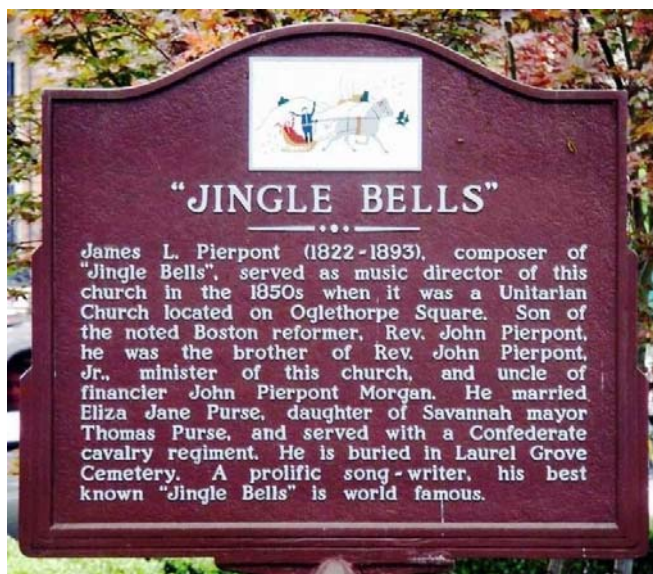

Рис. 2. Памя'ятний знак у м. Саванна.

Прибічники унітаріанства вважають, що Ісус Христос є сином Божим, але не самим Богом» [43]. Протестантські церкви з унітаріанськими переконаннями виникли в Англії та США.

Рис. 3. Таверна Сімпсонів, м. Медфорд

Рис. 4. Почесний знак у м. Медфорд

Отже, за прийнятою версією, спогади про минуле (сніжні зими, катання на санях та перегони на конях) надихнули 28-річного П'єрпонта у середині дев'ятнадцятого століття створити пісню «Jingle Bells», народження якої відбулося (за прийнятою версією) в таверні Сімпсонів (Simpsons Tavern) м. Медфорд у 1850 р., (рис. 3), до речі, яка мала єдине в місті фортепіано, на честь чого мерія міста і встановила почесний знак на *19 High Street* (рис. 4). Того часу вулиця Салем у Медфорді славилася взимку не тільки катанням на

санях, а й довгоочікуваною подією, яка збирала товпи глядачів і вболівальників, – перегонами в одиночному забігу коней із відкритими санями. Пізніше пісня була надрукована видавцем Олівером Дитсоном (Oliver Ditson) у Бостоні в 1857 р. під назвою «The One Horse Open Sleigh» за авторським правом Джеймса Лорда Пьєрпонта, але у 1859 р. назву змінили на «Jingle Bells, or The One Horse Open Sleigh» (рис. 6). Нижче надаємо текст пісні «Jingle Bells».

Рис. 5. Перегони на санях на вул. Салем.

Рис. 6. Видання пісні 1859 р.

Jingle Bells

Composer: James Pierpont

Refrain:

Jingle bells, jingle bells, jingle all the way.
Oh what a fun it is to ride in a one-horse open sleigh!
Jingle bells, jingle bells, jingle all the way.
Oh! What fun is to ride in a one-horse open sleigh!

- I. Dashing through the snow, in a one-horse open sleigh,
O'er the fields we go, laughing all the way.
Bells on bobtail ring, making spirits bright,
What fun it is to ride and sing a sleighing song tonight!

Refrain

- II. A day or two ago, I thought I'd take a ride,
And soon Miss Fannie Bright was sitting by my side.
The horse was lean and lank, misfortune was his lot.
He got into a snowdrift bank – and we? We got upsot!

Refrain

- III. So now the moon is bright, enjoy it while you're young.
Invite your friends tonight to sing this sleighing song.
Just get a bob-tailed nag and give him extra feed.
Then hitch him to an open sleight – and crack! You'll take the lead [33, p. 48].

Refrain

Хоча від дня народження пісні минуло вже 170 років (!), а між двома містами Сполучених Штатів на відстані майже 1200 км – Медфордом (штат Массачусетс) та Саванна (штат Джорджія) – продовжується дотепер давня суперечка стосовно претензій кожного з них на пісню «Jingle Bells», про що свідчать пам'ятні дошки в обох містах: у м. Саванна вперше її заспівали на День Подяки (рис. 2), а написана була у Медфорді (рис. 4).

У колі окресленого, ми не можемо не згадати американську вчену, директорку навчального плану Бостонського університету, професора, Кину Хемілл (*Купа Hamill*), яка у своїх наукових розвідках простежує історію написання пісні «Jingle Bells» (<http://kynahamill.com>). Її наукові пошуки перетворилися від волонтерського проекту у дослідження, що заслуговує особливої уваги: вивчені архіви Медфорда (MA) та Саванни (GE), а також бібліотеки Морганів у Нью-Йорку (композитор був дядьком бізнесмена Дж. Моргана), де зберігаються листи переписки між членами родини, які чітко розставляють дати подій.

Ґрунтуючись на архіви музею у м. Медфорд та Медфордського товариства істориків [71], вона дійшла висновку, що Пьерпонт не міг написати пісню у Медфорді в 1850 р., оскільки того часу перебував у Сан-Франциско на заробітках, і не повертався звідти, принаймні, рік. На думку вченої, найімовірніше, пісня була написана у Бостоні (неформальна столиця Нової Англії, зараз потужний порт на березі Атлантичного океану), де Пьерпонт ненадовго зупинявся після повернення із Сан Франциско.

І тут відкривається інша сторони історії створення пісні, про яку ми не знали. У площині своїх наукових інтересів (історія театру, культура, мистецтво), спираючись на 74 архівні джерела, мистецтвознавець утверджує, що Джеймс Лорд Пьерпонт не міг написати «Jingle Bells» в таверні Медфорда у 1850 р., оскільки того року він працював у Каліфорнії. Композитор повертається до Бостона тільки у 1851 р. після вщент знищеного пожежею його магазину у Сан-Франциско.

У статті, надрукованій у журналі Кембріджського університету з історії театру, «The story I must tell: "Jingle Bell" in the Minstrel Repertoire» («Історія, про яку я повинна розповісти: «Jingle Bells» в репертуарі мінстрел-шоу») К. Хемілл [57] утверджує, що пісня «Jingle Bells» вперше була виконана 15 вересня 1857 р. мінстрелем Джоні Пеллем (*Johnny Pell*) (рис. 7) у мінстрел-шоу в Ordway Hall у Бостоні, хоча і раніше там були пісні, присвячені катанням на санях і дзвоникам, про що свідчить і афіша шоу за 1853 р. (рис. 8). У контексті сказаного додамо, що Джеймс Лорд Пьєрпонт написав біля 13 пісень для мінстрел-вистав, заробляючи гроші у популярному на той час лицедійстві.

Річ у тім, що у середині 19 століття в США активно виникають і поширюються мінстрел-шоу (рис. 9), де білі актори фарбували своє обличчя темним гримом (blackface), щоб бути схожими на темношкірих.

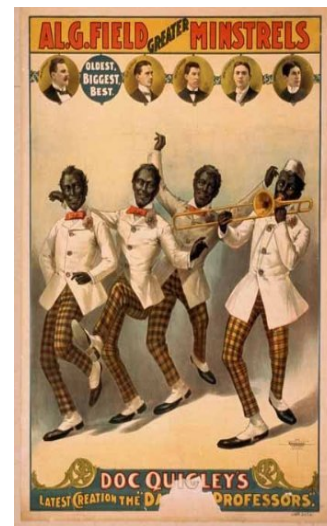

Рис. 7. Джоні Пелл.

Рис. 8. Афіша мінстель шоу.

Рис. 9. Мінстрел-шоу.

Мінстрелі показували комічні сценки із життя чорношкірих рабів. Копіюючи їхні манери і життя, зазвичай представляли як ледачих, незграбних, ексцентричних, наївних, невихованих, дурних персонажів шоу. Але, незважаючи на расистські стереотипи мінстрел-вистав, «вони стали чи не першим містком, перекинутим між двома культурами: у життя американських громадян увійшли духовні пісні рабів (спірічуелс), чечітка, жаргон і, що найважливіше, образ людини, що страждає через несправедливість іншої» [38].

Нагадаємо, що такі вистави давно і рішуче засуджено в США, як такі, що характеризуються як недопустимий прояв расизму і несуть його тавро.

Менестрель-шоу або **мінстрел-шоу** (англ. *minstrel show*, також *christy minstrel*, *negro minstrel*, *nigger minstrel*) [18] – форма американського народного театру 19 століття, в якому загримовані під негрів білі актори розігрували комічні сценки з життя негрів, а також виконували стилізовану музику і танці африканських невільників. Традиція гримуватися під негрів мала місце серед домашніх вистав білих переселенців в Америці ще в кінці 18 століття. Як цілісна форма розважального мистецтва мінстрел-шоу розвинулися в кінці 1820-х рр. в США, першою чергою, в театрах Нью-Йорка (сам термін з'явився в 1837 р.). Поштовх до популярності мінстрел-шоу дали виступи Томаса Дартмута Райса, його образ брехуна у лохміттях на ім'я Джім Кроу, щоб подобався темношкірим рабам, показував перевагу білої людини. До речі, завдяки Т. Д. Райсу з'явилися в деяких штатах США Закони Джімі Кроу (*Jim Crow laws*) про расову сегрегацію у період 1890–1964 рр. (рис. 10).

Своєю чергою, О. Ю. Панова зауважує, що розглядається аспект мінстрел-шоу, який виявився найбільш затребуваний літературою – «характерологію» і «картинки негритянського життя» [16, с. 207], тому що маргінальна й екзотична фігура чорного раба поступово освоюється американської культурою.

У період 1840–1850 рр. серед персонажів все частіше зображується трикстер-брехун, з'являються раби-втікачі, красуні-напівкровки, а після виходу роману антирабовласницького змісту американської письменниці Г. Є. Бічер-Стоу «Хатина дядька Тома» (1852 р.), виданого у Бостоні (рис. 11, 12), дядько Том, Топсі та інші герої роману вводяться до мінстрел-шоу [16, с. 212].

Додамо, що розквіт жанру мінстрел-шоу припадає саме на період виходу згаданого роману, написаного під впливом мінстрел-культури, «який стрімко отримав нове сценічне життя в мінстрел-шоу [16, с. 216].

Якщо до цього часу серед усталених чоловічих персонажів-масок були негр-веселун і балагур, негр-брехун (тип хвалька), негр-ненажера, негр-модник

(денді) і ловелас (рис. 7, 10), негр-брехун і пройдисвіт (тип трикстера), то «у період розквіту жанру на перший план вийшли образи чорного «дядечка» (особливу популярність цей персонаж отримав відразу після виходу роману Г. Є. Бічер-Стоу (рис. 11, 12), годувальниці (няньки) – «Мамма». «Старий дядько» (old uncle) – патріарх, головний у негритянському сімействі, відданий слуга, який нянчив багато білих, прихильник патріархальних цінностей і старих порядків» [16, с. 214], до того ж, жіночі ролі у класичному мінстрел-шоу виконувалися чоловіками.

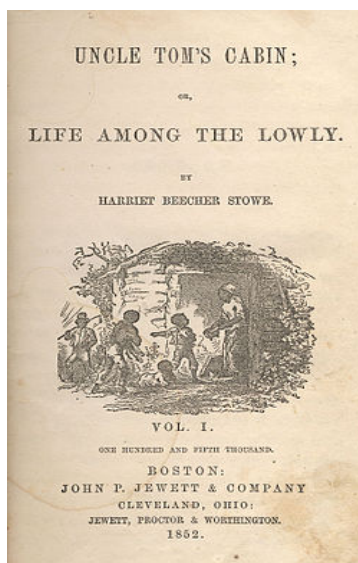

Рис. 10. Т. Д. Райсс. Афіша (1832). Рис. 11. Обкладинка роману. Рис. 12. Г.Є.Бічер-Стоу (1872).

А. С. Гончаренко стверджує, що образ Трикстера є наскрізним для американського світовідчуття і, глобальніше, для американського образу світу [9, с. 220], а також, здійснені протягом останніх десятиліть антропологічні, літературознавчі та культурологічні дослідження трикстеріади, переконливо доводять «магістральність архетипа Трикстера в міжнаціональній культурній традиції і його відкритість до подальших різновекторних потрактувань. Цей образ виступає свого роду культурним і фольклорним реліктом, закріпленим у пам'яті народу, що і визначає космічний характер трикстерського міфу» [9, с. 220].

Трикстер (англ. *trickster* – *обманщик, спритник, шахрай*) – архаїчний персонаж міфології, що присутній майже у кожного народу світу. Термін

уведений до наукового вжитку американським антропологом Полом Радіном, який вперше дослідив архетип трикстера в культурологічному аналізі міфології індіанців віннебаго. До кінця ХХ ст. у філософії і культурології трикстер був визнаним одним з основних персонажів людської культури. Трикстер (у міфах різних культур, втілений у *Кролику, Вороні, Павуку* та ін.) відрізняється лукавством, хитромудрістю, підступністю, жорстокістю, здатністю до трансформацій і перевтілень. Він завжди одночасно творець і руйнівник, ошуканець і жертва обману. У нього немає свідомих бажань, його поведінка визначається інстинктами та імпульсами [41].

Навіть, у біблійній історії «гріхопадіння» людини присутні обман, хитрість, крадіжка (яблуко), порушення заборони (не рвати яблука з Дерева пізнання добра і зла). Є й образ тристера – Змій-спокуситель, який хитрістю і обманом змусив Адама порушити заборону, зірвати яблуко, половину з'їсти і дати половинку забороненого плоду Єві.

«Трикстер – це персонаж, позбавлений стійкої ідентичності, але здатний артистично відтворювати прикмети будь-якої ідентичності, він прослизає між антиноміями соціального, політичного та культурного порядку, це персонаж амбівалентний і невловимий» [16, с. 174]. Також І.О.Кузьміченко висуває тезу про те, що феномен трикстера присутній на усіх етапах розвитку людської культури. Трикстер відрізняється поведінкою, що порушує морально-етичні норми, він шахрай, здатний до трансформацій, це...неоднозначний персонаж, який завжди залишається у тіні, ...це персона *ad marginem*, що напівлегально входить у міфологічні словники і фігурує у величезній кількості літературних творів [16, с. 173]. Згадаємо таких літературних героїв як бравий солдат Швейк, Голохвостий, Мюнхгаузен, Тартарен із Тараскона, Тіль Уленшпігель, Пеппі Довгапанчоха, бравий солдат Швейк, Ходжи Насреддин, Василь Тьоркін, Остап Бендер, Верка Сердючка (трикстер сучасної соціокультурної реальності України [15]), Буратіно, Піноккіо, Незнайка, Карлсон, Вінні-Пух, Чебурашка, Шапокляк, Кіт Матроскин, двійник Електроніка Сироежкін. Наведемо і персонажі М. Булгакова з роману «Майстер і Маргарита», де автор

неперевершено змалював тему Добра і Зла. «Зло» представлено Воландом і його свитою: Коров'єв-Фагот, Азazelло, чорний кіт Бегемот і дівчина-вампір Гелла. Загальне у цих персонажів є те, що вони репрезентують культурний архетип трикстера. Триксери широко представлені й у фільмографії американського кінематографу 21-го століття, як-от Тайлер Дерден з к-му «Бойцовський клуб» (*Fight Club, 1999*), Френк Абігнейл із к-му «Злови мене, якщо зможеш» (*Catch Me If You Can, 2002*) – реальний шахрай, який став мільйонером; Джокер із к-му «Темний лицар» (англ. *The Dark Knight, 2008*), фокусник Мілтон к-м «Престиж» (англ. *The Prestige, 2006*), Ілюзіоніст Айзенгайм к-м «Ілюзіоніст» (*Eisenheim the Illusionist, 2006*) [17], Джек Горобець з «Піратів Карибського моря» (*Pirates of the Caribbean, 2003*) та ін., а у пострадянському кіно: Милославський (к-м «Іван Васильович змінює професію»), Юрій Деточкін із кінострічки «Бережись автомобіля», водопровідник Афоня (к-м «Афоня»).

А зараз, завдяки пісні «Jingle Bells», у контексті розгляду заявленої нами теми, ми прийшли до історичних подій, розгляд яких і не передбачався на початку нашого дослідження, але постав зараз і, досить, неочікувано, – «Рабство в Массачусетсі».

На думку професора Колорадського університету (м. Бодлер, США) М. Ліповецького, трикстери активізуються в культурі тоді, коли суспільство «перенасичено цинизмом и сознает это; в этих образах растрачивается избыток цинизма, оборачивающийся против самого себя и поражающий не только все, претендующее на авторитет и ценность, но и сам цинизм, лишаящийся в этом акте своей прагматики и превращающийся в кинизм. Чем плотнее «закрывается» общество, тем острее потребность в культурных клапанах. Трикстеры и есть такие клапаны, или, другими словами, это культурные «лейкоциты», которые тем интенсивнее, чем более социальный организм подвержен прото-, про- или просто фашистским «инфекциям». Ведь фашизм, как показывает Слотердаjk, вырастает именно на почве избыточного цинизма» [17].

Одним із місць, які відвідують туристи у Медфорді (штат Массачусетс) є будинок англійця Ісаака Ройала (зараз музей), який завіз чорних рабів для себе, та літня будівля (сарай), де вони жили. На сьогодні – це єдине пам'ятне місце, що залишилася на півночі США, яке відтворює часи колоніальної епохи в Новій Англії.

Також збереглися «Листи рабів Медфорда» (так їх називають) [82] – серія листів, що подарована Медфордському історичному товариству і виставлена в музеї Медфорда родиною Холл, що охоплює січень 1759 р. – жовтень 1765 р. Це – шестирічне листування між Тімоті Фітчем, мешканцем Медфорда, і його співробітником на ім'я Пітер Гвінн. Листи є прямими свідками торгівлі та продажу поневолених людей із Африки.

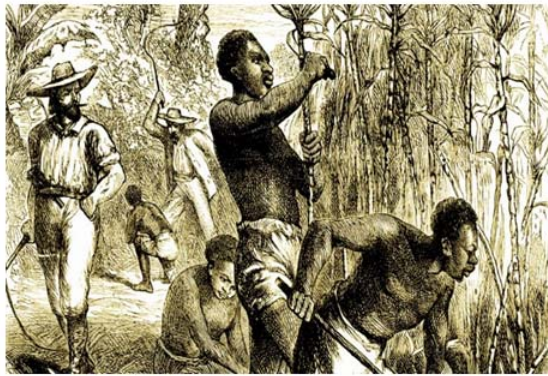

Рис. 13. Праця рабів на плантаціях

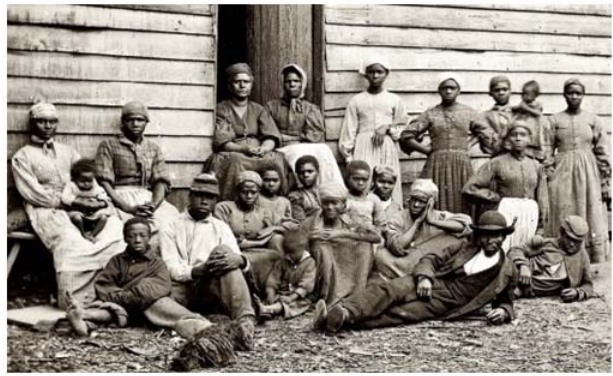

Рис. 14. Поселення рабів із Африки

В листах описуються жахливі поневіряння нещасних поневолених людей під час їхнього переміщення з Африки, їхньої батьківщини, до США та Карибського басейну. У цих документах у деталях оживають жахливі реалії торгівлі темношкірими, включаючи типи рабів (які потрібно було придбати), покращення товарності людей-рабів, маркетинг, бажані раби на ринку для продажу, інструкції поводження з полоненими людьми та щодо умов їх продажу після прибуття до США та Карибського басейну, інструкції щодо уникнення нападів піратів під час перетину океану. Того часу англійські колоністи володіли плантаціями цукрового очерету на островах Карибського моря. Туди для важкої роботи і привозили з Африки чорних рабів. Після виробництва цукру підприємці отримували у великій кількості відходи – чорну

патоку, яка була сировиною для виробництва рому, яким пригощали рабів за хорошу працю.

На рабовласницькому узбережжі Африки ром можна було обміняти навіть на золото, таким попитом серед чорношкірих людей користувався цей напій.

Через що кількість виробників рому тільки в Бостоні зроста з 8 у 1738 р. до 63 у 1750 р. Ром навіть увірвався вполітику. Як-от, майбутній перший президент США Джордж Вашингтон у 1758 р. виставив свою кандидатуру на виборах у законодавчі збори Вірджинії (палату городян), то активісти його виборчої кампанії безкоштовно роздали 28 галонів рому. Це все відбулося в окрузі, де проживав 391 виборець! [4].

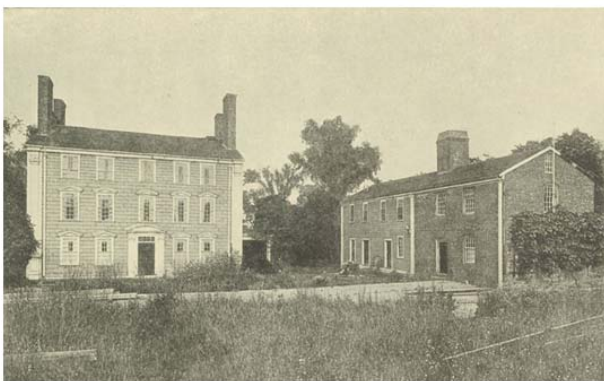
Зрозуміло, що таверни того часу працювали на славу: ром розливався, люди відпочивали, молодь збиралася також і в цих місцях. Медфорд знаходиться недалеко, на північному заході від Бостона, на відстані у 5 міль, приблизно 8 кілометрів, на річці Містик, через що взимку у молоді, зігрітою в тавернах келихом рому, гарним місячним вечором було популярним катання на санях серед хлопців і дівчат з міста до міста. І, хоча прийнятна версія створення пісні стоїть на тому, що Пьерпонт написав «Jingle Bells» для учнів недільної школи і пісня була виконана на День подяки, але пісня з таким змістом і характером не могла б отримати дозволу бути присутній у програмі для учнів недільної школи, тому що ні за змістом, ні за характером не є церковною, а є світською піснею: молодь, зима, сніг, розваги, катання на санях, залицяння до дівчат, сміх, поцілунки... і трошки рому.

Але, в метрополії, в Англії цей вибух ромової торгівлі сприйняли погано і почали намагатися оподаткувати патоку. Пізніше до цього додався ще й закон про чай. Саме це й призвело до «Бостонського чаювання», коли розгнівані американці повикидали англійські товари з кораблів у воду. Так у США почалася війна за Незалежність [4].

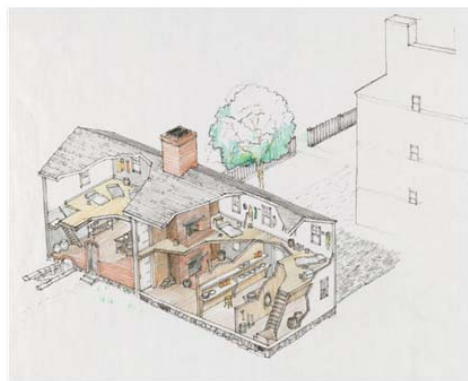
Отже, перші чорні раби, як свідчать документи [58], прибули на кораблі до Медфорда 26 лютого 1638 р. як товар разом із сіллю, тютюном, бавовною.

На тій же Салем стріт у Медфорді, де стояла таверна з єдиним фортепіано на все місто, куди приходив і композитор П'єрпонт, де за прийнятою версією він і написав «Jinle Bells», є кладовище, в кутку якого захоронено у немаркованих могилах понад 50 чорних рабів два з половиною століття тому. Цього року у Медфорді відкрито кам'яний меморіал рабства [72] на місці захоронення поневолених. Додамо, що 25 березня у світі відмічають Міжнародний день пам'яті жертв рабства і трансатлантичної работоргівлі.

Студентам-політологам, історикам, усім хто цікавиться цією темою, пропонуємо подивитися за вибором англомовні фільми [11] про боротьбу людей проти рабства. Будинок біля річки Містик (який отримав назву Royall house) був куплений у 1732 р Ісааком Ройаллом (старшим) [87], який був торговим мореплавцем (торгував цукром, ромом, рабами), завдяки чому накопичив велике багатство. Спочатку це був двоповерховий цегляний будинок, пізніше перебудований на триповерхову грузинську будівлю (рис. 15), там також була конюшня, літня кухня та кілька сараїв (рис. 16). Хазяєва маєтку привезли і чорношкірих рабів.

Рис. 15. Royall house.

Рис. 16. Жилище рабів у Ройалів.

Про життя поневолених людей у Ройаллів написано було небагато, але збереглися записи з 60 іменами рабів, серед яких чоловіки, жінки та діти. І як засвідчує Енн Грейді (одна з перших випускниць Бостонської університетської програми вивчення збережених документів і артефактів) [65], число людей, поневолених сім'єю Ройаллів може бути неповним. Також на підставі усіх перевірених доказів і матеріалів, дослідниця робить висновок, що будівлі використовувалися як приміщення для перебування там рабів, стверджуючи,

що їх було занадто багато на підставі знайдених під час розкопок предметів побуту.

Торкнувшись описаної вище частини історії Медфорда, яка не широко відома загалу, ми мали на меті краще зрозуміти і вивчити події того часу, які відбувалися в Америці, дотичних до цього періоду відомих особистостей, що дозволяє підвищити ефективність навчання іноземної мови, зацікавити студентів, краще засвоювати матеріал, ширше та ґрунтовніше доповнити різні аспекти теми (у нашому предметі розгляду – пісні «Jingle Bells»), вчитися на досвіді минулого. Історія – це один із найкращих інструментів для вивчення і розуміння минулого, відлуння якого завжди присутнє і у сьогоденні.

Професор Колумбійського університету з історії американської культури та англійської мови Ерік Лотт стверджує [70], що парадоксальним чином наслідування негритянської культури, незважаючи на його неприхований расизм, призвело до засвоєння і розуміння проблем і потреб рабів, а персонажі, що прийшли з бродячих театрів пізніше використовувалися борцями за скасування рабства. Але сто років популярності мінстрел-шоу – це ще і долі сотень і тисяч людей, історії, з яких починався американський театр, історії, в яких відображається війна Півночі і Півдня, закони про сегрегацію, політична цензура та блискучі кар'єри. Відлуння мінстрел-шоу можна почути і досьогодні в бродвейських мюзиклах, стендапі, танцях, ситкомах і музиці. Вважається, що перший запис «Jingle Bells» у 1898 р. зробив чоловічий квартет Едісона (Edison Male Quartette) (рис. 17), який було записано на восковому циліндрі номеру 2218 (<https://www.youtube.com/watch?v=opqIZLyIo4I> [73]).

Зазначимо, що першоджерельний музичний текст пісні (ритм, мелодія, закінчення фраз) у виконанні квартету Едісона несуттєво, але відрізняється відсучасного, завдяки його аранжировкам, причому першу спробу зробив американський музикант-аранжировщик, тромбоніст Ґленн Міллер (*Glenn Miller*) для свого джазового оркестру (біґ-банд) у 1941 р. (<https://www.youtube.com/watch?v=eHxK1HiUAOI> [62]), до речі, композиції у

виконанні цього колективу стали класикою оркестрового джазу і хітами у стилі свінг (або танцювальні «звуки біг-бенда» («the big band sound»)) (рис. 18).

Рис. 17. Квартет Едісона.

Рис. 18. Джаз-оркестр Гленна Міллера.

Через два роки Бінг Кросбі (*Bing Crosby*) і джазове тріо сестер Ендрюс (*The Andrews Sisters*) [50] пропонують музичному світові свою версію пісні «Jingle Bells» (1943 р), сингл якої був проданий тиражем понад 1 млн. копій (рис. 19).

Рис. 19. Бінг Кросбі і сестри Ендрюс.

Рис. 20. Три великих тенори.

У репертуарі таких всесвітньо відомих співаків і музичних гуртів знайшлося місце для виконання і запису пісні «Jingle bells»: Френк Сінатра (*Frank Sinatra*) [61], Луї Армстронг (*Louis Armstrong*), квартет Мільйон доларів (Елвіс Преслі, Карл Перкінс, Джеррі Лі Льюїс), Дюк Еллінгтон (*Duke Ellington*), Дін Мартін (*Dean Martin*) (<https://v-s.mobi/jingle-bells-dean-martin-02:22>), Дейв Брубек (*Dave Brubeck*), Джемс Тейлор (*James Taylor*), Елла Фітцджеральд (*Ella Fitzgerald*) (<https://v-s.mobi/jingle-bells-james-pierponts-american-english-christmas-hymn-sung-by-ella-fitzgerald-02:23>), Боні М (*Boney M*) (<https://www.youtube.com/watch?v=DHZlo9xRizM>), All Green, Фетс Уоллер (*Fats Waller*), Чезаре Пікко (*Cesare Picco*). Вражає своєю масштабністю хорове

виконання пісні хором Mormon Tabernacle Choir у 2012 р. у супроводі Філадельфійського духового оркестру (<https://www.youtube.com/watch?v=eZrjtdRkwDA>). Три великих тенори Лучано Паваротті, Пласідо Домінго, Хосе Кареррас (рис. 20) у 1999 р. на Різдві у Відні співали «Jingle Bells» (<https://www.youtube.com/watch?v=INxcYhIQ8OY> [88]).

На українських музичних теренах рівненський гурт ОТ VINTA (https://uk.wikipedia.org/wiki/Ot_Vinta!), один із лідерів української рокабілі-сцени, у своїй творчості долучився також до виконання «Jingle Bells» українською мовою у 2011 р. (<https://www.youtube.com/watch?v=agM6lolLAeY>) [25].

Нарешті, новорічними святами, напередодні Нового 2017 року, в музичному ефірі пролунали «Jingle Bells» українською мовою у виконанні гурту «Шпилясті кобзарі» [63] з безпритульними песиками, які шукають собі господарів, що набрало понад 3 мільйонів переглядів на відеохостингу YouTube (https://www.youtube.com/watch?time_continue=95&v=7bx4S2YGS48). Тест пісні «Jingle Bells» українською мовою подаємо нижче.

Jingle Bells (українська мова)

(Сл. Оксана Боровець Муз. Джеймс Лорд Пьєрпонт) [63]

1 куплет: Срібно-білий сніг
Вистеле поріг.
Кличе у світи
Серпантин доріг.
За вікнами імли
І в пошуках тепла
По вулиці засніженій
Іде-брєде зима.

2 куплет: Миколай іде.
Хор янголів веде.
Вітер-сніговий
У димар гуде.
Ми зичимо усім
Дорослим і малим
У цю чарівну світлу ніч
Знайти свій теплий дім. *Приспів...*

Приспів: Цілий день дзень-дзелень
Дзвоники дзвенять.
Ялинкові ліхтарі
Казково мерехтять. Хей!
Цілий день дзень-дзелень
Ділі-дон-дін-дін.
Зірка сяє і лунає
Цей різдвяний дзвін.

3 куплет: Подарунків міх:
Ласощі та сміх.
Щастя і добра
Вистачить на всіх.
Дивися, на вікні
Дерева крижані –
Це Новий Рік летить до нас
На білому коні. *Приспів...*

Аранжування української версії «Jingle Bells» зробив керівник гурту Ярослав Джусь, до речі випускник факультету мистецтв Національного

педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. До складу гурту входять шість бандуристів, які є випускниками Стрітівської школи кобзарського мистецтва. Секстет бандуристів демонструють широкі можливості українського народного інструменту: хлопці співають не тільки народні пісні, а й виконують світові хіти по-українськи, ведуть активну гастрольну діяльність закордоном (Канада, США, Франція, Німеччина, Австрія, Іспанія, Польща).

Поетеса О. Боровець, автор українського варіанту «Jingle Bells», займається проектом щодо популяризації української музичної культури, бренду народного інструмента бандури в Україні і закордоном Bandura Style, метою якого є презентація такого непоширеного і, водночас, універсального музичного інструмента як бандура, презентація сучасних інтерпретацій творів української бандурної музики.

У наших попередніх роботах ми торкалися розгляду української музики для такого унікального інструмента як бандура, творчості українських бандуристів та бандуристів-емігрантів, які друкували і зберігали зарубезем спадщину бандурної музики, а також про клас бандури, який було створено на ф-ті мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова [35, с. 57–58].

За логікою наших міркувань та викладеного вище нами матеріалу ми прийшли до висновку щодо доцільності використання у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища музичного матеріалу (музичні здобутки) країни, мова якої вивчається.

Студентам ми запропонували визначити: 1) хто із співаків найкраще передав своє відчуття і художній образ, закладений у пісні; 2) емоційно-ціннісне ставлення до пісні; 3) глибину розуміння інтонаційного ладу пісні.

За наведеними нами прикладами виконання пісні «Jingle Bells» кожен митець або гурт передає *своє відчуття і розуміння* того або тих *художніх образів*, які закладені автором у музичному творі, як-от дзвіночки – це також образ, які лунають (а як лунають? – в пісні вони створюють позитивний, піднесений і святковий настрій), коли їдуть сані, запряжені конячкою, на думку студентів, це дуже щиро і вдало відобразили «Шпилясті кобзарі» [63].

Якщо говорити про *емоційно-ціннісне ставлення до пісні*, то на думку студентів, тут неперевершений – чоловічий квартет Едісона [73], а також відзначили цікавою трактовку пісні як діалогу, у виконанні Френка Сінатри і Бінга Кросбі [56] і, хоча «Шпилясті кобзарі» [63] заспівали пісню на українській мові, але у проханні про допомогу знайти безпритульним цуценятам теплий дім (що ми розуміємо, дивлячись кліп) закладено загальнолюдські цінності.

Глибина проникнення в інтонаційний лад пісні – за тріо великих тенорів століття (Паваротті, Домінго, Кареррас [88]) і джазовим оркестром Гленна Міллера [62]. Масштабність хорового співу – за хором Мормонської Скінії (англ. *Mormon Tabernacle Choir*) [65].

Студенти можуть виказати й інші міркування, доводячи свої аргументи прикладами, після самостійного прослуховування в лабораторії пісні «Jingle Bells» у виконанні різних артистів і гуртів, за посиланнями наданими вище.

Висновки. Підсумовуючи можна сказати, що надбанням «ери джазу» стали музичні теми мінстрел-шоу; традиції театру менестрелів чітко помітні в шоу зірок ери джазу – Луї Армстронга, Джозефіни Бейкер, в популярних (першою чергою серед кольорового населення) радіо- і телесеріалах 1920–1960 рр. – «Емос і Енді» (*Amos and Andy*), «Сем і Генрі» (*Sam and Henry*), «Два чорних ворона» (*Two Black Crows*) [16, с. 216].

У запропонованому аспекті вивчення (розучування) американської пісні «Jingle Bells» зі студентами на практичних заняттях з ІМ в умовах університету дозволяє зробити такі висновки: 1) *поєднання вивчення іноземної мови та музичної освіти з історичним музикознавством дає підстави для нових концептуальних підходів для іншомовної професійно спрямованої підготовки студентів, а також і формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища (розуміння змісту музичного твору, автентичного тексту твору, набуття навичок перекладу тексту на рідну мову); 2) вивчення музичного твору у ретроспективному погляді на музично-історичний аспект його написання, як от пісня «Jingle Bells»: написання духовної та світської музики у 19 ст., виникнення протестастанських церков із унітаріанськими*

переконаваннями в США та Англії; музично-композиційна структура різдвяної та світської пісні; розкриття духовного потенціалу музики; 3) *країнознавчий аспект* у процесі розучування музичного твору криється в ознайомленні студентів з м. Медфордом, м. Саванною (штат Джорджія, США), із природою штата Джорджія, новорічними традиціями, зимовими розвагами; вивчення культурно-історичних традицій конкретного регіону; рабством в Америці, саме у м. Медфорд (штат Массачусетс, США) зберігається як пам'ятка історії квартал рабів 4) формування *професійної компетентності* студента відбувається через позитивний вплив музики на його особистість, на прикладі пісні «Jingle Bells» відбувається знайомство не тільки з американською культурою, а й музичною культурою інших країн завдяки вивчення творчості видатних митців або груп, які співали цю пісню, як-от Френк Сінатра, Лучіано Паваротті, група Боні М та ін.; готовність презентувати пісню англійською мовою.

Література

1. Архипова М. В. Музыкальное искусство как основа создания учебных электронных курсов в обучении английскому языку студентов неязыковых вузов. *Историческая и социально-образовательная мысль*. 2015. № 4. С. 112–114.К
2. Архипова М. В., Шутова Н. В. Психологические возможности использования музыкального искусства в процессе изучения иностранного языка школьниками. *Историческая и социально-образовательная мысль*. 2013. № 1. С. 68–71.
3. Беспала М. І. Застосування пісень на уроках з англійської мови в початковій школі. *Вісник психології і педагогіки* [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. Київ, 2014. Вип. 14. URI:http://www.psyh.kiev.ua/Беспала_М.І._Застосування_пісень_на_уроках_англійської_мови_в_початковій_школі
4. Буткевич Богдан. Світ у склянці // Тиждень. UA. 7 серпня 2015. URI:<https://tyzhden.ua/History/143034>
5. Веренинова Ж. Б. Песня как методический прием при фонетической отработке английских средних сонатов. *Иностранный язык в школе*. 2000. № 5. С. 26–31.
6. Веренинова Ж. Б. Роль песни при обучении английскому произношению. *Иностранный язык в школе*. 1998. № 6. С. 65–70.
7. Вольська Ю. В. Особливості роботи з текстом пісні на заняттях з іноземними студентами. *Лінгвістика. Лінгвокультурологія* : зб. наук. пр. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпропетровськ: Біла К. О. 2018. № 12. Ч. 2. С. 291–296.
- 8 Голуб І. Ю. Формування у майбутніх перекладачів соціокультурної компетенції у процесі вивчення німецької мови після англійської: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія і методика навчання: германські мови / Київський національний лінгвістичний ун-т. Київ, 2010. 210 с.
9. Гончаренко А. С. Архетип «трикстер» в американському образі світу (на матеріалі малої прози О. Генрі). *Літературознавчі студії*. 2013. Вип. 40 (1). С. 220–228.

10. Гуревич О. В. Використання сучасних пісень на уроці англійської мови. *Англійська мова та література: наук.-метод. журнал.* 2009. № 25. С. 13–18.
11. День отмены рабства в США: топ-5 фильмов о борьбе за жизнь и свободу. URI: https://24tv.ua/lifestyle/ru/den_otmeny_rabstva_v_ssha_top_5_filmov_o_borbe_za_zhizn_i_svobod_u_n1160012
12. Карпиченкова Е. П. Роль музыки и песни в изучении английского языка. *Иностранный язык в школе.* 1990. № 5. С. 45–48.
13. Карпушина Л. П. К вопросу о сущности этномызыкального образования. *Наука и школа.* 2010. № 4. С. 91–94.
14. Комаровська О. А. Art education: in-depth and diversity [Мистецька освіта: глибина й багатогранність]. *Мистецтво та освіта.* 2016. № 1 (79). С. 6–9.
15. Коновалюк У. В. Верка Сердючка – трікстер сучасної соціокультурної реальності України. *World Science.* 2018. Vol.3, August. № 8 (36). С. 64–71. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/30082018/6082
16. Кузьміченко І. О. Культурний потенціал феномена трікстера: сучасний погляд. *Культура народів Причорномор'я.* 2013, № 262. С. 172–175.
17. Липовецкий М. Тристер и «закрытое» общество. *Новое литературное обозрение.* 2009. № 6. URI: <https://magazines.gorky.media/nlo/2009/6/trikster-i-zakrytoe-obshhestvo.html>
18. Менестрель-шоу. URI: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Менестрель-шоу>
19. Музыкант сыграл все рождественские песни за 500 лет. URI: <https://lenta.ru/news/2017/11/28/vofrake/>
20. Навчальна програма з мистецтва для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804. URI: <https://ru.osvita.ua/school/program/program-5-9/56132/>
21. Никитенко З. Н., Аитова В. Ф., Аитова В. М. Аутентичные песни как один из элементов национально-культурного компонента содержания обучения иностранному языку на начальном этапе. *Иностранный язык в школе.* 1996. № 4. С. 17.
22. Николаева Е. В. Традиционная музыкальная культура народов мира как компонент вузовского музыкально-педагогического образования. *Музыкальное искусство и образование.* 2018. № 4 (24). С. 145–162.
23. Николаева Е. В. Этномызыкальный подход к изучению детских песен народов мира на уроках музыки в начальной школе. *Музыкальное искусство и образование.* 2017. №3 (19). С. 160–176.
24. Опришко Л. І. Пісня на уроці англійської мови як один із засобів оволодіння мовою (з методичною розробкою для роботи над піснею). *Вісник ЛНУ імені Т. Г. Шевченка.* 2019. № 2 (325). С. 371–381. h
25. OT VINTA Новорічний дзін/ New Year's Carol (2011). URI: <https://www.youtube.com/watch?v=agM6lolLAeY>
26. Панова О. Менестрельная традиция: моделирование образа негра в американской популярной культуре. *Вопросы театра.* 2015. № 1–2. С. 207–216.
27. Петровська Н., Судима Т. Використання віршів та пісень на різних етапах вивчення англійської мови. *Науковий вісник Волинського національного ун-ту імені Лесі Українки* 2010. № 8. С. 359–365.
28. Петько Л. В. Виховання естетичної культури студентів в умовах університету. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету.* Серія: Педагогіка: зб. наук. пр. Бердянськ: ФО-П Ткачук О. В., 2017. Вип. 1. С. 262–268.
29. Петько Л. В. Єдність навчання і виховання у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету : монографія. Київ: Талком, 2017. 337 с.
30. Петько Л. В. Меседжі Д. Трампа, висловлені піснею «I Will Always Love You», на інавгураційному балі Збройних сил США: тлумачення зі студентами. *Педагогічний альманах:*

- зб. наук. праць. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Вип. 35. С. 173–179.
31. Петько Л. В. «Мій шлях» – перший танець Президента США Дональда Трампа на балу в честь інавгурації (лінгвосоціокультурний аспект навчання іноземної мови) // *Topical issues of social pedagogy: Collective monograph*. – CARICOM, Barbados, 2017. С. 185–204.
32. Петько Л. В. Проблеми шкільного підручника з англійської мови. *Іноземні мови* : наук.-метод. журн. / засн. Київський лінгвістичний університет і вид-во «Ленвіт»; гол. ред. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Вид-во «Ленвіт». 2007. № 3. С. 14–15.
33. Петько Л. В. Робота над піснею в курсі англійської мови як один із засобів професійної підготовки студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ. *Іноземні мови*. 2011. № 1 С. 44–48.
34. Петько Л. В. Формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» (на прикладі вірша Мері Ховітт «Павук і Муха»). *Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту*. Педагогічні науки: зб. наук. пр. Вип. 1. – Бердянськ: ФО-П Ткачук О.В. 2016. С. 184–190.
35. Петько Л. В. Шляхи формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів мистецьких спеціальностей ВНЗ у процесі фахової підготовки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. 2012. Випуск 6. Ч. 3. С. 57–62.
36. Поленок З. В. Використання пісенного текстового матеріалу на уроках англійської мови. *Іноземні мови*. 2009. № 2. С. 9–11.
37. Рыжов В. В., Архипова М. В. Разработка музыкально-семиотической концепции обучения иностранным языкам. *Казанский педагогический журнал*. 2016. № 2-2 (115). С. 343–345.
38. Сандалов Ф. Зачем американцы красили лицо в чёрный. *Искусство. Антропология*. URI: <https://arzamas.academy/mag/303-menestrels>
39. Синькевич Г. С. Песня на уроках английского языка. *Иностранный язык в школе*. 2002. № 1. С. 50–53.
40. Сосенко П., Шевчук Т. Космогонійні виміри дитинства. *Міфологія і фольклор*. 2012. № 1. С. 22–43.
41. Трикстер. URI: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Трикстер>
42. Турчинов Г. В. Причины виділення педагогічних спеціальностей, де іноземна мова вивчається як другий фах, в окремий напрямок // *Мовна освіта: шлях до євроінтеграції: міжнародний форум, тези доповідей / за ред. С. Ю. Ніколаєвої, К. І. Онищенко*. Київ: Ленвіт, 2005. С. 279–281.
43. Унітаріанство. URI: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Унітаріанство>
44. Фучила О. М. Використання пісень в процесі вивчення іноземної мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми лінгвістики науковотехнічного і художнього тексту та питання лінгвометодики. 2007. № 586. С. 42–46.
45. Чубукіна О., Танько Є. В., Вракіна В. В. Інноваційність у навчанні іноземної мови з позицій системного підходу. *Advanced Linguistics*. 2018. № 2. С. 63–68.
46. Щолокова О. П. Новітні підходи та технології у професійній підготовці вчителя мистецьких дисциплін // *Innovative processes in education: Collective monograph*. – AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P. 238–246.
47. Юрченко В. І. Професіоналізація особистості студента – одне з головних завдань вищої освіти // *Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах: матеріали міжвуз. наук.-прак. конф.* (Київ, 21 травня 2010 р.). Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. С. 253–255.
48. BATE O SINO Natal / Jingle Bells in Portuguese Christmas song for kids / Lyrics. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=Guv3XX8jh7M>
49. Beckwith Francis J. Philosophical Problems with the Mormon Concept of God. URI: <https://www.equip.org/articles/philosophical-problems-with-the-mormon-concept-of-god/>

50. Bing Crosby & The Andrews Sisters – *Jingle Bells* (Bloopertake). URI: <https://www.youtube.com/watch?v=gkz8vIEY89M>
51. Bjelleklang (Jingle Bells). URI: https://www.youtube.com/watch?v=AliWD_no54g
52. Canadian Jingle Bells. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=yi8MRUMKatI>
53. Dari Pulau Dan Benua, Jingle Bells, Hai Mari Berhimpun. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=4hmH9tTmP2Q>
54. Enslaved People's Lives at the Royall House. URI: <https://royallhouse.org/slavery/enslaved-peoples-lives/>
55. Evon Dan. Jingle Bells: A Thanksgiving Carol. Was Jingle Bells originally written as a Christmas song? PUBLISHED 16 DECEMBER 2014
URI: <https://www.snopes.com/fact-check/jingle-bells-thanksgiving-carol/>
56. Frank Sinatra & Bing Crosby – «Jingle Bells» – 1957. URI: <https://v-s.mobi/frank-sinatra-bing-crosby-jingle-bells-1957-00:59>
57. Hamill Kyna. «The story I must tell: "Jingle Bells" in the Minstrel Repertoire». *Theatre Survey Volum 58. Issue 3 (September 2017)*. Pp. 375–403.
doi:10.1017/S0040557417000291
58. History of Medford (1855). URI: <http://www.medfordhistorical.org/medford-history/africa-to-medford/slavery-in-medford/>
59. Jingle Bells with Lyrics / Kids Christmas Songs / Christmas Carols 2018. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=NJ8U6TEO-Qe>
60. Jingle Bells. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=3CWJNqyub3o>
61. Jingle bells (Frank Sinatra). URI: https://en.lyrsense.com/frank_sinatra/jingle_bells
62. "Jingle Bells" (1941) Glenn Miller. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=eHxK1HiUAOI>
63. Jingle Bells українською (New Year 2019) – Шпилясті кобзарі (Ukraine). URI: https://www.youtube.com/watch?time_continue=95&v=7bx4S2YGS48
64. Jingle Bells (Japanese Version). URI: <https://www.youtube.com/watch?v=XqighvjXz1E>
65. Jingle Bells – Mormon Tabernacle Choir. URI: <https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=eZrjtdRkwDA>
66. Kobylanska I. Using songs in the English language teaching to students. *Наукові записки. Серія педагогічні науки / упор. Л. Л. Макаренко. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. СХХХХІІІ (143). P. 224–229.*
67. Komarovska O. Art Pedagogics in the Context of Civilizational Change: On the Problems of Teacher Training / *Professional Artistic Education and Culture within Modern Global Transformations*" (Cambridge Scholars) (2018). P. 79–85.
68. Landmark Tour of Medford, MA - Bob Vila. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=iGrwvfgf17IM>
69. Learn How To Sing "Jingle Bells" in Chinese. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=R2IbnkF7UWU>
70. Lott E. Love and Theft: Blackface Minstrelsy and the American Working Class. (Race and American Culture). New York: *Oxford press, 1993.*
71. Medford Historical Society & the Museum. URI: <http://www.medfordhistorical.org>
72. Newman A., Staff P. Medford Building Slavery Memorial on Salem Street. URI: <https://patch.com/massachusetts/medford/medford-building-slavery-memorial-salem-street>
73. 1898. Edison Male Quartet – Sleigh Ride Party & Jingle Bells. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=opqIZLyIo4I>
74. Pet'ko Lyudmila. About socio-culturological content in teaching subjects // Development strategy of science and education: Collection of scientific articles. – Fidelite editions, Namur, Belgique, 2017. P. 316–319.
75. Pet'ko L. V. Development of students' cognitive activity in foreign language teaching by using analogy method // Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. – Midas

S.A., Thessaloniki, Greece, 2016. P. 232–237.

76. Pet'ko L. V. Formation of professionally oriented foreign language teaching environment in the conditions of university for students of art specialties // Economics, management, law: problems of establishing and transformation: Collection of scientific articles. – Al-Ghurair Printing & Publishing LLC, Dubai, UAE, 2016. P. 395–398.

77. Pet'ko L. V. Formation of professionally oriented foreign language teaching environment in the conditions of university for students of specialties 023 «Fine Arts» and 022 «Design» // Economics, management, law: realities and perspectives: Collection of scientific articles. Psychology. Pedagogy and Education. – Les Editions L'Originale, Paris, France. 2016. P. 466–470.

78. Pet'ko Lyudmila. Sociocultural comprehension of ethnoconcept "RED RUE" // Science and society: Collection of scientific articles. – Edizioni Magi, Roma, Italia, 2017. P. 460–466.

79. Restad Penne L. Christmas in America: A History. New York-Oxford: Oxford University Press, 1995. 218 p.

80. Jingle Bells. URI: <https://ru.wikipedia.org/w/index.php?title=Служебная:Поиск&search=Jingle+Bells.&ns0=1>

81. Savannah Top Ten Things To Do. URI: <https://www.youtube.com/watch?v=uDVUGowmsGk>

82. Slave Trade Letters. URI: <http://www.medfordhistorical.org/collections/slave-trade-letters/>

83. Songwriters Hall of Fame. URI: <https://web.archive.org/web/20080821193701/http://www.songwritershalloffame.org/about/board/20021>

84. Shcholakova O. P. Art and pedagogical designing as a means of improvement of music teacher's professional preparing // Economics, management, law: socio-economical aspects of development : Collection of scientific articles. Volum 2. – Edizioni Magi – Roma, Italy, 2016. P. 265–268.

85. State Abbreviation. URI: <https://www.50states.com/abbreviations.htm>

86. Stuff You Missed in History Class: Wealth and Slavery in Massachusetts. URI: <https://www.missedinhistory.com/videos/royall-house-video.htm>

87. The Slave Quarters. URI: <https://royallhouse.org/what-youll-see/the-slave-quarters/>

88. The Three Tenors – Jingle bells (Christmas in Vienna 1999). URI: <https://www.youtube.com/watch?v=INxcYhIQ8OY>

89. Willcox Kris. James Lord Pierpont and the mystery of 'Jingle Bells'. *UU World* 12.15.2014. WINTER 2014. URI: <https://www.uuworld.org/articles/pierpont-mystery-jingle-bells>

Анотації

УДК 81'27:[811.111:784]

Петько Л. В. Лінгвосоціокультурний підхід у вивченні американської новорічної пісні «Jingle Bells».

Розглянуто зміст роботи над американською новорічною піснею «Jingle Bells» на заняттях з англійської мови зі студентами в умовах університетської освіти. Автор пропонує шляхи упровадження у викладання іноземної мови за професійним спрямуванням лінгвосоціокультурного підходу, що зумовлює апробацію інноваційних методів навчання, орієнтованих на ознайомлення та розуміння історії, культури, традицій країни, національного характеру мови вивчення (США), інтенсифікацію когнітивної і комунікативної активності студентів, взаємодію учасників навчально-виховного процесу. *Соціокультурний аспект* представлено соціальними цінностями та соціальною поведінкою всередині американського суспільства у 19 ст.; *етнокультурний аспект* – описом життя людей, їхнього побуту, свят в Америці того часу; *культурний* – представлено шляхом висвітлення створення новорічної пісні «Jingle Bells», виникнення мінстрел-шоу.

Ключові слова: університет, студенти, іноземна мова, лінгвосоціокультурний підхід, пісня «Jingle Bells».

Петько Л. В. Лингвосоциокультурный подход в изучении американской новогодней песни «Jingle Bells».

Рассматривается содержание работы над американской новогодней песней «Jingle Bells» на занятиях по английскому языку со студентами в условиях университетского образования. Автор описывает направления использования лингвосоциокультурного подхода в организации процесса преподавания иностранного языка профессиональной направленности, что позволяет апробировать инновационные методы обучения иностранного языка, ориентированные на ознакомление и понимание истории, культуры, традиций, национального характера страны изучения языка (США), интенсификацию когнитивной и коммуникативной активности студентов, а также взаимодействие участников образовательного процесса. *Социокультурный аспект* представлен социальными ценностями и социальным устройством американского общества в 19 столетии; *этнокультурный аспект* представлен описанием жизни и быта людей, праздников в Америке того времени; *культурный аспект* представлен путём освещения создания новогодней песни «Jingle Bells», возникновения минстрел-шоу.

Ключевые слова: университет, студенты, иностранный язык, лингвосоциокультурный подход, песня «Jingle Bells».

Pet'ko L. V. Lingvosociocultural Approach to Teaching American New Year's Song «Jingle Bells».

Using American New Year's song «Jingle Bells» in students' professional training is presented. The content of work with songs at the English language lessons with students of the humanities of higher educational establishments is explored.

To understand the difference of cultural-historical environment and national character of world language, also to understand the meaning of language units as a cultural component. *Historical and cultural background*, which includes not only knowledge of history, but also knowledge of culture of the language community in the process of its historical development; *socio-cultural background* – peculiarities of communication within the society, social behavior, social values in 19th century, conversation formulae, non-verbal communication; *ethno-cultural background*, which includes information about the way of life, traditions, holidays, etc; *cultural background* is presented by lighting the creation of New Year's song "Jingle Bells", the emergence of minstrel shows.

Key words: university, students, foreign language, lingvosociocultural approach, song «Jingle Bells».

Topical issues of pedagogy

Collective monograph

Copyright © 2019 by the authors
All rights reserved.

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors

Edited by the authors.

ISBN 978-88-89655-13-5